

Przedsiębiorcy z dotacją

Różne cele – w dużym stopniu osiągnięte

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych Cel działania: podnoszenie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie.	Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia Cel działania: promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.	Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie Cel działania: podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.
firmy funkcjonują średnio 27 miesięcy	firmy funkcjonują średnio 22 miesiące	234 osoby (ponad 6% wszystkich beneficjentów tego działania) wykorzystały swoją wiedzę i rozpoczęły działalność na własną rękę
67% firm istnieje ponad 27 miesięcy	69% firm istnieje 27 miesięcy	
18% beneficjentów zakończyło działalność i podjęło pracę	na każde 100 firm z dotacją (które przetrwały) powstało 27 dodatkowych miejsc pracy	
	najważniejsze motywy założenia firmy z dotacją świadczą o przedsiębiorczości beneficjentów: • chęć realizacji pomysłów (56%) • poprawa sytuacji materialnej (38%) • uniezależnienie i chęć skorzystania z dotacji (po 37%) • chęć sprawdzenia się w roli przedsiębiorcy (16%)	81% firm przetrwało 27 miesięcy (spośród tych, którzy założyli firmę przed sierpniem 2011r.)

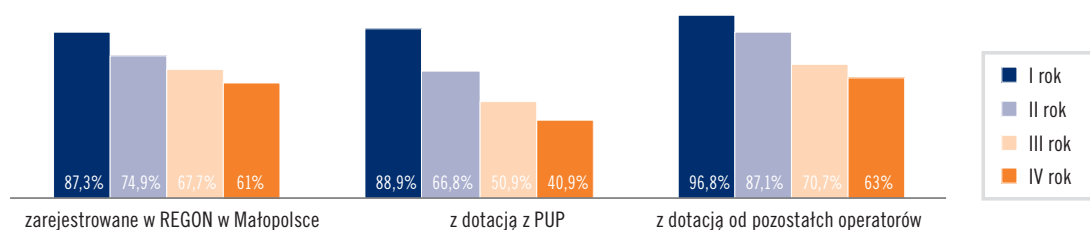
Efektywność dotacji – cztery aspekty

1) **Przeżywalność firm założonych z dotacją: 72% po 27 miesiącach.** Firmy z dotacją na ogół istnieją dłużej niż rok (inaczej ich założyciele musieliby zwrócić dotację wraz z odsetkami). Przedsiębiorcy są zachęceni do kontynuacji działalności preferencyjną składką ZUS, obowiąz-

ującą przez pierwsze dwa lata istnienia firm. Momenty przełomowe dla podmiotów powstałych dzięki dotacjom to rok i dwa lata od ich powstania. W tym okresie najwięcej z nich kończy działalność. Firmy istniejące dłużej są w stanie działać w warunkach rynkowych¹.

¹ Obecnie przyjmuje się, że satysfakcjonujący z punktu widzenia efektywności wsparcia czas przetrwania firmy z dotacją to 30 miesięcy, czyli dwa i pół roku. Jednak w dość krótkim okresie przyznawania dotacji z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL, lata 2008–2013) stosunkowo niewielka liczba podmiotów miała możliwość istnieć dłużej niż dwa i pół roku.

Przeżywalność firm powstałych w 2009 roku

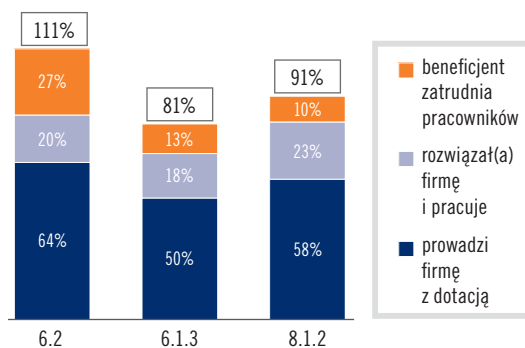
2) Czy przeżywalność firm powstałych dzięki dotacjom odbiega od przeżywalności ogółu podmiotów gospodarczych w Małopolsce?

Wyliczany przez Urząd Statystyczny w Krakowie wskaźnik przeżycia podmiotów gospodarczych informuje, jaki procent powstałych w danym roku firm przetrwał kolejny rok. Analogiczne wyliczenie dla działalności powstałych w Małopolsce dzięki dotacjom wskazuje na to, że ich poziom przeżywalności jest wyższy w pierwszym roku oraz niższy w kolejnych latach. Innymi słowy po drugim roku działalności następuje likwidacja znacznej liczby firm dofinansowanych przez Unię Europejską (UE). Po czterech latach poziom przeżywalności podmiotów powstałych dzięki dotacjom otrzymanym od projektodawców innych niż powiatowe urzędy pracy (PUP) niemal zrównuje się z poziomem przeżywalności wszystkich firm w Małopolsce (wyczerpuje się premia, jaką na starcie otrzymują podmioty powstałe przy wsparciu UE). Dużo niższy udział istniejących firm powstałych dzięki dotacjom PUP jest pochodną odmiennych zasad przyznawania dotacji i innych charakterystyk beneficjentów.

3) **Efekt zatrudnieniowy** jest rozumiany tak. Po pierwsze w firmach, które nie zostały zlikwidowane, **beneficjenci dotacji mają trwałe zatrudnienie**. W zależności od tego, z jakiego działania POKL przyznano dofinansowanie, jesie-

nią 2013 r. istniało od 50% do 64% firm założonych z dotacją w latach 2009–2011. Po drugie w tych firmach **powstały dodatkowe miejsca pracy** – w Działaniu 6.2 było to 27 miejsc na każde 100 podmiotów, które przetrwały, w Poddziałaniu 6.1.3 – 13 na 100 firm i w Poddziałaniu 8.1.2 – 10 na 100 firm. Po trzecie duża część osób, które zlikwidowały działalność powstałą dzięki dotacji, znalazła **zatrudnienie u innego pracodawcy** (a często znalezienie etatu było powodem likwidacji firmy). W efekcie osiągnięto wysokie, zbliżone do 100% wskaźniki efektu zatrudnieniowego (w przypadku Działania 6.2 nawet znacznie przewyższające tę wartość).

Efekt zatrudnieniowy przyznanych dotacji

Ponadto niemal 37% właścicieli firm z dotacją chciało w ciągu najbliższych 12 miesięcy zatrudniać nowych pracowników.

Inne zasady dla PUP i pozostałych projektodawców = inne efekty

Powiatowe urzędy pracy, niezależnie od tego, czy przyznają dotacje z Funduszu Pracy, projektu systemowego (Poddziałanie 6.1.3) czy są operatorami wyłonionymi w konkursie (Działanie 6.2), muszą stosować zasady określone w rozporządzeniu do Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Są one inne, niż zasady obowiązujące operatorów dotacji w POKL, m.in. w zakresie grup docelowych, wartości dotacji i obligatoryjnych form wsparcia.

PUP zajmują się wyłącznie bezrobotnymi, a im jest trudniej odnieść sukces w prowadzeniu własnej działalności niż osobom, które wcześniej pracowały albo były bierne zawodowo. To, że powiatowe urzędy pracy nie mogą wspierać klientów na tych samych zasadach, co pozostali projektodawcy, zmniejsza ich efektywność.

zasady przyznawania dotacji

PUP

- dla bezrobotnych
- dotacja (sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia) + wsparcie szkoleniowe i/lub doradcze

inni projektodawcy

Poddziałanie 8.1.2

- dla objętych outplacementem oraz zwolnionych z przyczyn zakładu pracy
- poradnictwo zawodowe, wsparcie szkoleniowe i doradcze
- dla najlepszych dotacja do 40 tys. zł + wsparcie pomostowe

Działanie 6.2

- dla chcących rozpocząć działalność gospodarczą, spełniających warunki z regulaminu
- wsparcie szkoleniowe i doradcze
- dla najlepszych dotacja do 40 tys. zł + wsparcie pomostowe

PUP i pozostali projektodawcy mają innych klientów

Odmienność warunków udzielania dotacji przez PUP i pozostałych operatorów wynika również z charakterystyk beneficjentów. Z kolei charakterystyka beneficjentów w dużym stopniu determinuje szanse przetrwania firm. Dotacje z PUP otrzymywali wyłącznie bezrobotni (ponad jedna czwarta – długotrwale). Najczęściej posiadali oni wykształcenie ponadgimnazjalne (nie-mal dwie trzecie) i zamieszkiwali na wsi. Więcej też było wśród nich osób ze starszych grup wiekowych (ponad jedna trzecia miała powyżej 34 lat). Udział kobiet wśród beneficjentów PUP był taki, jak w populacji przedsiębiorców w całej Polsce (33%).

Osoby, które otrzymały wsparcie od innych projektodawców, były młodsze (ponad dwie trzecie miało do 34 lat) i lepiej wykształcone (sześciu na dziesięciu miało wyższe wykształcenie). Nieznacznie częściej mieszkaly w miastach. O dotację ubiegaly się najczęściej jako osoby zatrudnione (37%) lub bierne zawodowo (23%; głównie po zakończeniu nauki lub opieki nad dzieckiem). Wysoki wśród nich udział kobiet (56%) to wynik narzuconych w konkursach kryteriów wyłaniających projektodawców. Były to jednak kobiety o specyficznych cechach (głównie z miast i z wyższym wykształceniem), dających większe szanse na powodzenie w biznesie.

Czynniki (nie)sprzyjające przetrwaniu firm

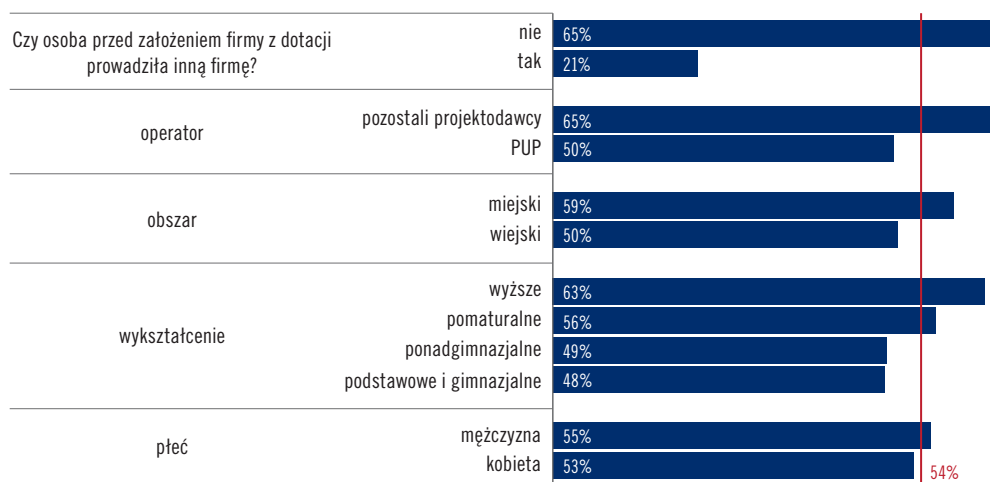
Głównymi przyczynami likwidacji firm z dotacją były wysokie podatki i składki na ubezpieczenia społeczne (35% badanych). Wielu właścicieli wskazywało też na problemy ze znalezieniem klientów lub dużą konkurencją (26%). W czasie pogorszenia koniunktury gospodarczej brak umiejętności odpowiedniego zaplanowania i prowadzenia działalności gospodarczej staje się bardzo istotnym zagrożeniem dla firm.

Profil wykształcenia i doświadczenie zawodowe – pomagają, gdy są zbieżne z profilem firmy. Profil działalności zgodny ze swoim wykształceniem wybrało około dwóch trzecich beneficjentów. Najczęściej były to osoby z wykształceniem

wyższym (około 70%) i pomaturalnym (około 60%), a także prowadzący działalność wymagającą uprawnień lub wysokospecjalistycznego przygotowania (w budownictwie, naprawie pojazdów, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, edukacji, opiece zdrowotnej oraz pozostałej indywidualnej działalności usługowej).

86% badanych beneficjentów pracowało wcześniej najemnie, najczęściej u jednego, dwóch lub trzech pracodawców. Ci, których firmy przetrwały, częściej wykonywali pracę taką samą lub podobną do profilu firmy założonej z dotacją (80% z nich – dłużej niż dwa lata), na ogół także u ostatniego pracodawcy (85%).

Przeżywalność firm w zależności od wybranych cech

Prawdopodobieństwo przetrwania firmy maleje...

...gdy beneficjent wcześniej prowadził firmę.

Są powiaty, w których upadają niemal wszystkie firmy założone przy wsparciu UE przez osoby, które miały doświadczenie w prowadzeniu własnej działalności. Po części jest to efekt gorszego klimatu dla przedsiębiorczości, jednak nie tłumaczy to tak dużej skali zjawiska. Ponad dziewięćdziesięcioprocentowa „śmiertelność” takich podmiotów może być wynikiem: cech osobowościowych właścicieli, niezdiagnozowanych właściwie na etapie rekrutacji do projektu, trwania beneficjentów przy nietrafionych pomysłach biznesowych albo celowej strategii polegającej na likwidowaniu działalności po osiągnięciu założonego celu lub po określonym czasie.

...im niższy poziom wykształcenia beneficjenta.

Ma to związek z profilem uruchamianej działalności i z opłacalnością jej wykonywania na własny rachunek. Osoby z wykształceniem wyższym często wybierały działalność profesjonalną, naukową i techniczną lub inną wymagającą wyższych kwalifikacji, a branże te charakteryzują się wysoką przeżywalnością firm powstałych dzięki dotacjom. Osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym decydowały się na branże najpopularniejsze zarówno

wśród firm z dotacją, jak i w ogóle firm działających w Małopolsce: budownictwo oraz handel i naprawę pojazdów. Z uwagi na dużą konkurencję, sezonowość i związaną z nią skłonność osób prowadzących takie podmioty do zawieszania działalności lub podejmowania pracy najemnej, firmy handlowe i budowlane cechuje większa „śmiertelność”.

...u kobiet, jeżeli nie mają wyższego wykształcenia, jeśli mieszkają na terenach wiejskich, opiekują się członkami rodziny i domem oraz gdy podjęły działalność, na którą popyt jest sezonowy. Beneficjentki z powiatów bardziej zurbanizowanych częściej miały wyższe wykształcenie. W efekcie w takich powiatach, cechujących się wyższą przeżywalnością firm z dotacją, udział kobiet wśród beneficjentów nadal prowadzących firmę był wyższy od średniej.

...u osób zamieszkałych na wsi. Beneficjenci z terenów wiejskich są słabiej wykształceni, wybierają branże sezonowe (np. budownictwo), o niewielkiej zyskowności (handel detaliczny czy działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami), charakteryzujące się maksymalnie pięćdziesięcioprocentową przeżywalnością.

Wydawca: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
plac Na Stawach 1, 30-107 Kraków
tel. 12 42 87 870, faks 12 42 29 785
e-mail: kancelaria@wup-krakow.pl
www.wup-krakow.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Małopolska

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

